

T 156409

กุลพร โพธิ์ศรีเรื่อง : การศึกษาบทบาทของบริบทในการตีความเจตนาของรูปประโยค
คำถามภาษาไทย. (A STUDY OF THE ROLE OF CONTEXT IN THE INTENTION
INTERPRETATION OF INTERROGATIVE SENTENCES IN THAI) อ. ที่ปรึกษา :
อาจารย์ ดร.สุดา รังกุพันธุ์, 163 หน้า. ISBN 974-17-4427-7.

งานวิจัยชิ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเจตนาการสื่อสารของรูปประโยคคำถามในภาษาไทย และ
ความสัมพันธ์ระหว่างบริบทสถานการณ์และบริบทเนื้อความกับเจตนาการสื่อสารที่แฝงอยู่ในรูปประโยค
คำถามภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่า รูปประโยคคำถามในภาษาไทยสามารถแสดงเจตนาการสื่อสารอื่นที่
นอกเหนือไปจากการถาม 13 เจตนา ได้แก่ เจตนาปฏิเสธ เจตนาขอร้อง เจตนาเสนอแนะ เจตนาห้ามการ
กระทำ เจตนาขู่ เจตนาประชดประชัน เจตนาเสียดสี เจตนาแสดงความรู้สึกไม่เชื่อ เจตนาแสดงความรู้สึก
ประหลาดใจ เจตนาแสดงความรู้สึกไม่พอใจ เจตนาหยอกล้อ เจตนาทักทาย และเจตนารำพึงรำพัน ทั้งนี้ยัง
พบว่ารูปประโยคคำถามสามารถใช้เพื่อแสดงหน้าที่ในปริจเจตได้อีก 4 หน้าที่ ซึ่งได้แก่ หน้าที่การนำเข้าสู่
ประเด็นใหม่ในการเล่าเรื่อง หน้าที่ในการดึงความสนใจของผู้ฟังในการเล่าเรื่อง หน้าที่สร้างจุดสนใจให้ผู้ฟังมี
ความเห็นคล้อยตาม และหน้าที่ตรวจสอบความเข้าใจร่วมกันของผู้พูดกับผู้ฟัง

การตีความเจตนาการสื่อสารอื่นๆ ของรูปประโยคคำถาม ผู้ฟังจะสามารถตีความเจตนาได้จาก
บริบทที่แวดล้อมประโยคคำถามนั้นอยู่ ซึ่งได้แก่ บริบทสถานการณ์ และบริบทเนื้อความ โดยบริบท
สถานการณ์ประกอบไปด้วย ผู้พูด ผู้ฟัง เวลา และสถานที่ ส่วนบริบทเนื้อความนั้นมี 2 ประเภท ได้แก่ บริบท
ก่อนหน้า และบริบทตามหลัง จากข้อมูลพบว่า เวลาและสถานที่เป็นบริบทสถานการณ์ที่มีบทบาทในการ
ตีความเจตนาทักทาย และเจตนารำพึงรำพัน ผู้พูดและผู้ฟังกับเวลาและสถานที่ที่มีบทบาทในการตีความ
เจตนาหยอกล้อ ส่วนในบริบทเนื้อความประเภทบริบทก่อนหน้ามีบทบาทในการตีความเจตนาปฏิเสธ เจตนา
ขอร้อง และเจตนาแสดงความรู้สึกไม่เชื่อ บริบทตามหลังมีบทบาทในการตีความเจตนาเสนอแนะ และเจตนา
ประชดประชัน บริบทก่อนหน้าและบริบทตามหลังมีบทบาทในการตีความเจตนาปฏิเสธ และเจตนาขู่ และ
ทั้งบริบทสถานการณ์และบริบทเนื้อความพบว่า มีบทบาทในการตีความเจตนาเสียดสี เจตนาห้ามการกระทำ
เจตนาแสดงความรู้สึกไม่พอใจ และเจตนาแสดงความรู้สึกประหลาดใจ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในการตีความเจตนาการสื่อสารต่างๆ ของรูปประโยคคำถามจำเป็นต้อง
ใช้ทั้งบริบทสถานการณ์ และบริบทเนื้อความในการตีความ เพราะบริบททั้งสองประเภทต่างมีส่วนช่วยในการ
ตีความเจตนาทั้งสิ้น

4380104122 : MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD : QUESTION / INTERROGATIVE / INTENTION / CONTEXT

KULAPORN PODHISRIROUNG : A STUDY OF THE ROLE OF CONTEXT IN THE INTENTION INTERPRETATION OF INTERROGATIVE SENTENCES IN THAI.

THESIS ADVISOR : SUDA RANGKUPAN, Ph.D. 163 pp. ISBN 974-17-4427-7.

The purpose of this research is to investigate the speaker's intentions of interrogative sentences in Thai and to investigate the role of context used to interpret each intention.

An interrogative sentence is usually used to ask a question. It is also found that it can be used to indicate 13 other kinds of intentions, namely, denial, request, offering, stopping an action, threat, expressing irony, expressing sarcasm, expressing disbelief, expressing surprise, expressing discontent, teasing, greeting and complaining to oneself. Moreover interrogative sentences can be used as discourse markers, namely, opening a conversation, appealing to the hearer, getting hearer's attention and information checking.

In interpreting the speaker's intention, the hearer needs to take context into consideration. There are two major types of context -- the situational context and the textual context. The situational context is composed of speaker, hearer, time and place. The textual context includes previous discourse and following discourse. The result shows that time and place have an important role in the interpretation of greeting and complaining to oneself. Speaker, hearer, time and place are all needed to interpret teasing. Previous discourse have an important role in the interpretation of denial, request and expressing disbelief. Following discourse have an important role in the interpretation of offering and expressing irony. Previous discourse and following discourse have an important role in the interpretation of denial and threat. Both the situational context and the textual context are all needed to interpret the intention of stopping an action and expressing sarcasm, discontent and surprise.

In conclusion, an interrogative form of sentence can be used by a speaker to express various kinds of intentions. The hearer needs both situational context and textual context in order to be able to interpret the intention correctly.